

R.U.R. Karel Čapek

HELENA: Oh řekněte, děje se něco?

ALQUIST: Docela nic. Jen samý pokrok.

HELENA: Alquiste, já vím, že se děje něco hrrozného. Mně je tak úzko – – Staviteli! Co děláte, když je vám úzko?

ALQUIST: Zedničím. Svléknu kabát šéfa staveb a vylezu na lešení –

HELENA: Oh vy už po léta nejste nikde jinde než na lešení.

ALQUIST: Protože už po léta mně nepřestalo být úzko.

HELENA: Z čeho?

ALQUIST: Z celého toho pokroku. Mám z něho závrať.

HELENA: A na lešení nemáte závrať?

ALQUIST: Ne. Vy nevíte, jak to dělá dlaním dobře, potěžkat cihlu, položit a přiklepnout –

HELENA: Jenom dlaním?

ALQUIST: Nu tak tedy duši. Myslím, že je správnější položit jednu cihlu než kreslit příliš velké plány.

Jsem už starý pán, Heleno; mám své koníčky.

HELENA: To nejsou koníčky, Alquiste.

ALQUIST: Máte pravdu. Jsem hrozně zpátečnický, paní Heleno. Nemám ani trochu rád tenhle pokrok.

HELENA: Jako Nána.

ALQUIST: Ano, jako Nána. Má Nána nějaké modlitby?

HELENA: Takhle tlusté.

ALQUIST: A jsou v nich modlitby pro různé případy života? Proti bouřce? Proti nemoci?

HELENA: Proti pokušení, proti velké vodě –

ALQUIST: A proti pokroku ne?

HELENA: Myslím že ne.

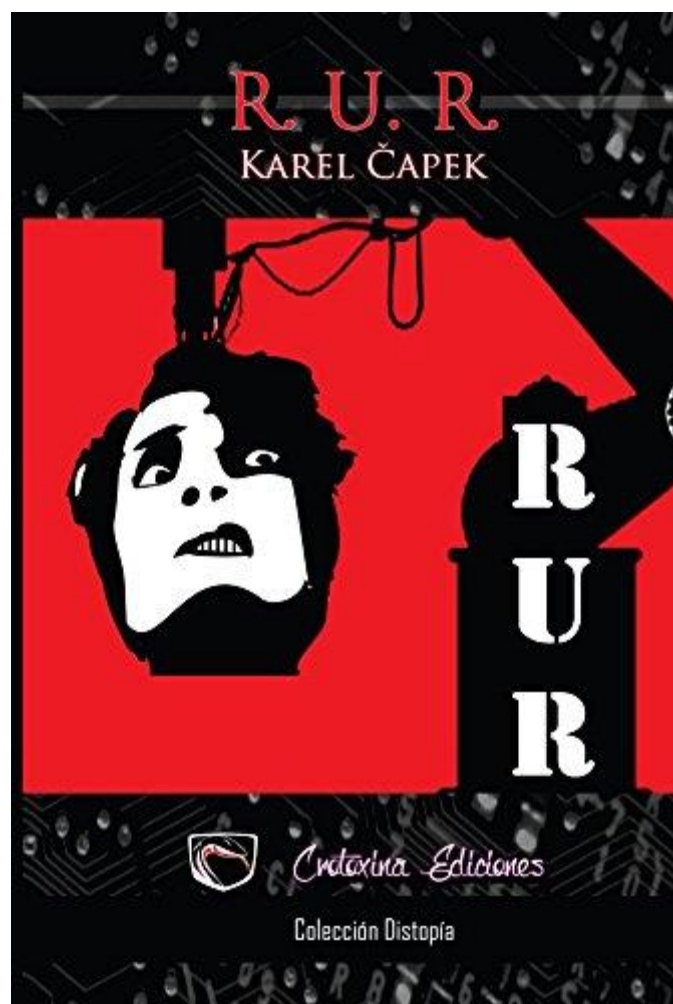
ALQUIST: To je škoda.

HELENA: Vy byste se chtěl modlit?

ALQUIST: Já se modlím.

HELENA: Jak?

ALQUIST: Asi tak: “Panebože, děkuju ti, žes mne unavil. Bože, osviť Domina a všechny ty, kdo bloudí; znič jejich dílo a dopomoz lidem, aby se vrátili k starosti a práci; zadrž před zkázou pokolení lidské; nedopusť, aby vzali škody na duši a těle; zbav nás Robotů, a chraň paní Helenu, amen.”

HELENA: Alquiste, vy skutečně věříte?

ALQUIST: Nevím; nejsem si tím tak docela jist.

HELENA: A přece se modlíte?

ALQUIST: Ano. Je to lepší než přemýšlet.

HELENA: A to vám stačí?

ALQUIST: Pro pokoj duše... to může stačit.

HELENA: A kdybyste už viděl zkázu lidského pokolení –

ALQUIST: Já ji vidím.

HELENA: – pak vylezete na lešení a budete klást cihly či co?

ALQUIST: Pak budu klást cihly, modlit se a čekat na zázrak. Víc, paní Heleno, se dělat nedá.

HELENA: Pro záchranu lidí?

ALQUIST: Pro pokoj duše.

HELENA: Alquiste, to je jistě ukrutně ctnostné, ale –

ALQUIST: Ale?

HELENA: – pro nás ostatní – a pro svět – jaksí neplodné.

ALQUIST: Neplodnost, paní Heleno, se stává poslední vymožeností lidské rasy.

HELENA: Oh Alquiste – Řekněte, proč – proč –

ALQUIST: Nu?

HELENA (tiše): – proč přestaly ženy mít děti?

ALQUIST: Protože toho není třeba. Protože jsme v ráji, rozumíte?

HELENA: Nerozumím.

ALQUIST: Protože není třeba lidské práce, protože není třeba bolesti, protože člověk už nemusí nic, nic, nic než požívat – Oh zlořečený ráj tohleto! (Vyskočí.) Heleno, nic není strašnějšího než dát lidem ráj na zemi! Proč ženy přestaly rodit? Protože se celý svět stal Dominovou Sodomou!

HELENA (vstane): Alquiste!

ALQUIST: Stal! Stal! Celý svět, celé pevniny, celé lidstvo, všechno je jediná bláznivá, hovadská orgie! Už ani ruku nenatáhnou po jídle; cpe se jim rovnou do úst, aby nemuseli vstát – Haha, vždyť Dominovi Roboti všechno obstarají! A my lidé, my koruna stvoření, my nestárnem prací, nestárnem dětmi, nestárnem chudobou! Honem, honem sem se všemi rozkošemi! A vy byste od nich chtěla děti? Heleno, mužům, kteří jsou zbyteční, nebudou ženy rodit!

HELENA: Což lidstvo vyhyne?

ALQUIST: Vyhyne. Musí vyhnout. Opadá jako hluchý květ, ledaže by –

HELENA: Co?

ALQUIST: Nic. Máte pravdu, čekat na zázrak je neplodné. Hluchý květ musí opadat. Sbohem, paní Heleno.

HELENA: Kam jdete?

ALQUIST: Domů. Zedník Alquist se naposled přestrojí za šéfa staveb – na vaši počest. O jedenácté se tady sejdeme.

HELENA: Sbohem, Alquiste.

(Alquist odejde.)

Otázky k textu najdete tu :

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd_M_BXOgGi29LULImDAgbJpdvtDPvNRTC_MYklacjwV1ZUaA/viewform?usp=sf_link